

مطالعه تطبیقی مفهوم نور در باور ارامنه تبریز (مسیحیت)، صابئین مندائی اهواز و مسلمانان*

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۲۸

کد مقاله: ۵۳۴۳۴

سحر ذکاوت^۱، خشایار قاضی زاده^۲

چکیده

اسلام، مسیحیت و صابئین مندائی ادیانی الهی و توحیدی می‌باشند و نور در متون مقدس و باورهای پیروان این ادیان از اهمیت زیادی برخوردار است. در آیات مقدس قرآن، متون مقدس انجیل و متون مقدس صابئین مندائی، خداوند با عنوان نور معرفی شده است. همچنین فرشتگان، پیامبران و بعد روحانی انسان نیز به نور منسوب شده‌اند و این وجه نور در عناوین مختلف و به شکل‌های گوناگونی دیده می‌شود. این مهم موجب شده است تا در پژوهش حاضر مفهوم‌شناسی نور در ادیان اسلام، مسیحیت و صابئین مندائی و شناسایی وجه اشتراک و افتراق مفهوم نور در ادیان اسلام، مسیحیت و صابئین مندائی به عنوان هدف پژوهش مورد توجه قرار بگیرد. در این راستا سؤالات زیر مطرح شده است: ۱- نور در ادیان اسلام، مسیحیت و صابئین مندائی دارای چه مفهومی و جایگاهی می‌باشد؟ ۲- مفهوم نور چه وجه اشتراک و افتراقی در باورهای ادیان اسلام، مسیحیت و صابئین مندائی اهواز دارد؟ لازم به ذکر است برای پاسخ‌گویی به سؤالات مطرح‌شده اطلاعات کتابخانه‌ای و داده‌های اسنادی با رویکرد توصیفی-تحلیلی-تطبیقی بررسی شده است و نتایج پژوهش نشان می‌دهد خداوند در باورهای هر سه دین اسلام، مسیحیت و صابئین مندائی نور است و فرشتگان الهی ماهیتی نورانی دارند اما در دین صابئین مندائی بر فرشتگان و ماهیت نورانی ایشان بیشتر تأکید شده است در حالی که نقش حضرت محمد (ع) و حضرت علی (ع) در اسلام و حضرت عیسی مسیح (ع) در مسیحیت پررنگ‌تر است و بر مفاهیمی چون نور محمدی و نور ولایت و نیز نور مسیح بیشتر تأکید شده است.

واژگان کلیدی: ارامنه تبریز، اسلام، صابئین مندائی اهواز، مسیحیت، نور

*- این مقاله برگرفته از بخش پروژه عملی (طراحی و ساخت قاب آینه فلزی به روش قلم‌زنی سبک اصفهان با الهام از نقوش طراحی سنتی ختایی و اسلیمی) پایان‌نامه‌ی مقطع کارشناسی ارشد نویسنده‌ی اول با عنوان "مقایسه‌ی تحلیلی نقوش و نحوه‌ی اجرای اسلوب سیاه‌قلم در فلزکاری اقوام مندایی اهواز و ارامنه‌ی تبریز در ایران" است.

۱- دانشجوی دکتری تخصصی، رشته تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی، دانشگاه شاهد، تهران.

۲- استادیار، دکترای تخصصی پژوهش هنر، گروه هنر، دانشگاه شاهد تهران (نویسنده‌ی مسئول).